

na Facebook profilu Staroslavenskoga instituta.

Priznanje Grada Senja uručeno akademkinji Nazor rezultat je i njezine svijesti o dužnosti koju znanstvenici, pogotovo oni humanističkih i društvenih usmjerenja, imaju prema javnosti. Kao ravnateljica Staroslavenskoga instituta tijekom trideset godina iz prve je ruke svjedočila potrebi za suradnjom lokalnih zajednica sa znanstvenom. Učinci su takve suradnje osvješćivanje i učvršćivanje kulturnoga identiteta, njegovanje jedinstvene kulturne baštine pojedinih zajednica te pomoć u predstavljanju baštine na način koji pomaže održivost i napredak njezine zajednice. Na sličan su način djelovali i hrvatski glagoljaši kroz duga stoljeća hrvatske povijesti. Njihova pisana kultura nije bila sama sebi svrhom niti je služila osobnim probicima, nego je ponajprije bila sredstvo kojim su svojem narodu služili kao učitelji i pomoćnici.

Povelja Grada Senja nije jedino priznanje koje je akademkinja Nazor tije-

kom godina primila za iznimne rezultate svoga rada, ali je priznanje koje na poseban način zaokružuje i upotpunjuje njezin glagoljaški identitet. To priznanje nije ishodio uži krug stručnjaka, nego šira zajednica, onaj *èzikb* i *plbkb* koji je stoljećima davao smisao glagoljaškom djelovanju. Kao *Senjkinja* se Anica Nazor u potpunosti integrira u hrvatskoglagoljsku povijest, ne samo kao promatrač i istraživač, nego i kao njezin aktivni sudionik. Sada svom rodoslovlju na počasan način može pridružiti pisce *Senjske ploče*, biskupa Filipa, žakna Kirina, Blaža Baromića, Grgura Senjanina i druge Senjane koji su ispisali neke od najzujbudljivijih stranica povijesti hrvatskoga glagoljaštva.

Poštovanoj i dragoj akademkinji Anici Nazor najsrdačnije čestitamo na zasluženom priznanju. Čestitamo i ponosnom gradu Senju, gradu bure, glagoljaša i uskoka, koji sada među svojim žiteljima ima još jednoga vrsnog glagoljaša.

ANA ŠIMIĆ

500 GODINA *LIBRA* – KOLOKVIJ POVODOM VISOKE OBLJETNICE NASTANKA *LIBRA OD MNOZIJEH RAZLOGA* (DUBROVNIK 1520.)

U konferencijskoj dvorani knjižnice Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 23. listopada 2020. godine održan je znanstveni kolokvij kojim se obilježila jubilara 500. godina od postanka ovoga, za hrvatsku pismenost, iznimno važnoga djela. Kolokvij je upriličen pod pokroviteljstvom Razreda za filologiju HAZU,

a organizatori su bili Ogranak Matice hrvatske u Dubrovniku i Odsjek za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Književno djelo u fokusu održanoga skupa, zbornik koji se čuva u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (sign. *IV a 24*), poznat je po svojem raznolikom sadržaju: moral-

no-didaktičnim tekstovima, svetačkim legendama i apokrifima, eshatološkim i molitvenim oblicima, pjesništvu, poučnoj prozi i dr. *Libro* je prvi objavio Milan Rešetar 1926. u ćirilichkom prijepisu, a 2020. Matica hrvatska objavila je novo izdanje u dva sveska koje sadržava faksimilno izdanje i latinički prijepis s komentarima. Prijepis je nastao na temelju kolegija *Hrvatska ćirilichka pismenost* na Katedri za staroslavenski jezik i hrvatsko glagoljštvo pod vodstvom Matea Žagara. Ovo je vrijedno izdanje trebalo biti javno predstavljeno na kolokviju što je zbog epidemioloških razloga otkazano.

Epidemiološki razlozi ipak nisu utjecali na organiziranje kolokvija, koji je bio vrlo uspješan. Jedan je od rijetkih znanstvenih događaja 2020. godine na kojem su održana sva programom planirana predavanja, dijelom uživo, a dijelom putem video-veze. Sudjelovalo je ukupno 15 izlagača, mahom znanstvenika koji se bave starijom hrvatskom književnošću, filologijom, paleoslavistikom i slavenskom paleografijom. Radni dio bio je podijeljen u tri sekcije, s predavanjima u trajanju od 15 minuta i predviđenim diskusijama nakon svake sesije. Uvodno predavanje naziva *Libro* od mnogijeh razloga u kontekstu dubrovačke ćirilichke pismenosti Matea ŽAGARA provjerilo je (komparativnom metodom na reprezentativnom korpusu) u kojoj se mjeri funkcionalno razlikovanje pisanja ćirilicom početkom 16. stoljeća u Dubrovniku – u dvije grane (diplomatska i knjiška minuskula), odrazilo u karakterističnoj individualizaciji njihova izraza (u skladu s načelima latinske i ćirilichke paleografije). U referatu *Grafija pisarskih ruku* *Libra*

od mnogijeh razloga Kristiana PASKOJEVIĆA predstavljeno je paleografsko istraživanje i analiza grafije i komparacija slovnih oblika s ciljem identifikacije razlika/sličnosti između svih pisarskih ruku/pisara s naglaskom na morfologiji pojedinih slovnih oblika. Uslijedila su predavanja *Usporedba grafijskih rješenja u četirima šesnaestostoljetnim ćirilichnim rukopisima dubrovačke provenijencije* Vuka Tadije BARBARIĆA i *Pogled na jezik* *Libra* od mnogijeh razloga u kontekstu hrvatskih književnojezičnih koncepcija 16. stoljeća Vere BLAŽEVIĆ KREZIC i Ivane ETEROVIĆ).

Druga sekcija otvorena je s predavanjem *Pismo* *Libra* od mnogijeh razloga u okviru pisarske djelatnosti u Dalmaciji Barbare LOMAGISTRO u kojem se propituje odnos minusklnosti i kurzivnosti. U izlaganju Cvijet kreposti u *Libru* od mnogijeh razloga: *animalističke i leksičke osobitosti* Marinke ŠIMIĆ i Antonije ZARADIJA-KIŠ proučavane su leksičke osobitosti te kratki animalistički odlomci svakoga poglavlja koji slikovito vizualiziraju čovjekove mane i vrline, temeljne moralno-didaktičke odrednice ovog djela iz 14. st. koje slovi kao jedno od najpopularnijih uspješnica europske pučke književnosti u srednjovjekovlju. U ovoj sekciji održana su još predavanja *Priča o premudrom Akiru* iz *Libra* od mnogijeh razloga u odnosu na starije i mlađe hrvatske tekstne inačice i njihove različite jezične stilizacije Amira KAPETANOVIĆA te *Skazanje i pripovidjenje od suđa velikoga* (*Libro* od mnogijeh razloga) Lejle NAKAŠ.

Kao uvodno predavanje treće sekcije imali smo prilike vidjeti *Pamćenje*

budućnosti: *Sud veliki Gospodinov u ćirilickome Libru od mnozijek razloga i hrvatskoglagoljski srednjovjekovni narativni prikazi Posljednjega suda* Josipa VUČKOVIĆA u kojem se proučavaju zajedničke duhovne predodžbe u različitim tekstovima hrvatskoga književnoga pamćenja Sudnjega dana. One pokazuju da su hrvatski srednjovjekovni pisci pamćenje shvaćali kao fleksibilan mehanizam koji potpomaže književnu invenciju. U predavanju *Apokrifni tekstovi u Libru od mnozijek razloga* Vesne BADURINA STIPČEVIĆ predstavljeni su sadržaj i provenijencija spomenutih tekstova u *Libru*, stanje dosad provedenih istraživanja, a prikazana je i usporedba s istovrsnim tekstovima u drugim hrvatskim srednjov-

vjekovnim izvorima. Nakon još jednoga referata apokrifne tematike, *Apokrifni tekstovi o Abrahamu u Libru od mnozijek razloga* Milice MIKECIN, katedru je preuzela Marija-Ana DÜRRIGL koja je u izlaganju *Za ljubav Isukarsta – pripovijest o sv. Julijanu* govorila o motivskim sastavnicama spomenutoga teksta koje podsjećaju na razne literarne izvore, žanrove ili tradicije. Završno je predavanje naslova *Usporedba hagiografija u Libru i u Dubrovačkim legendama* održala Dolores GRMAČA. Ovaj plodonosan skup zaključen je isto takvim diskusijama i najavljenim planovima o skorašnjem objavljivanju radova.

KRISTIAN PASKOJEVIĆ

GORAZD: DIGITALNI PORTAL STAROCRKVENOSLAVENSKOGA JEZIKA

Uoči Božića 2020. godine (paleo)slavistička je javnost primila dugo iščekivani i željeni dar: digitalnu inačicu starocrkvenoslavenskih rječnika, od kojih je dovoljno spomenuti samo *Slovník jazyka staroslověnského* («najveći pothvat slavenske leksikografije», Požar 2018: 339)¹ da bude jasno s kolikom su darežljivosti kolege sa Slavističkoga instituta Češke akademije znanosti zaključili pandemijsku godinu.

Digitalizaciju *Slovníka* i drugih srodnih rječnika Slavističkoga instituta izvršila je još jedna marljiva generacija čeških filologa okupljena oko projekta *GORAZD: Digitální portál staroslověnského* financiranoga od Ministarstva kulture Republike Češke: Štefan Pilát (voditelj projekta), František Čajka, Václav Čermák, Martina Chromá, Vladislav Knoll, Tereza Kolmačková i Jan Morávek. U različitim etapama projekta pridružilo im se još petnaest suradnika čija se imena mogu naći na stranici digitalnoga portala starocrkvenoslavenskoga jezika: www.gorazd.org.

¹ Vidi: Sandra Požar, Povijest češke paleoslavističke leksikografije. *Slovník jazyka staroslověnského. Historie, osobnosti a perspektivy*, *Slovo* 68, 2018, 332–339.